

การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์
ร่วมกับสื่อประสมเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะปฏิบัติ
ร่างมาตรฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

Construction of Lesson Plans Based on Harrow's Instructional Model for
Psychomotor Domain with Multimedia to Improve Learning Achievement
and Standard Ramwong Practical Skills of Grade 10 Students

สุวรรณรัตน์ นพรัตน์, จุไรศิริ ชูรักษ์, จงกล บัวแก้ว

Suwanarat Nopparat, Jura Siri Choorak, Jongkon Buakaew

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

Faculty of Education, Songkhla Rajabhat University

Corresponding Author, E-mail: jura siri.choo@skru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับสื่อประสมเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะปฏิบัติร่างมาตรฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับสื่อประสม จำนวน 4 แผนใช้เวลา 8 ชั่วโมง และ 2) แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัยพบว่า

1. แผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นการเลียนแบบ ขั้นที่ 2 ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่ง ขั้นที่ 3 ขั้นการกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ ขั้นที่ 4 ขั้นการแสดงออก ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ ร่วมกับสื่อประสม ขั้นที่ 1 ขั้นการเลียนแบบ ขั้นที่ 2 ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่ง

2. ผลการตรวจสอบคุณภาพการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.95

คำสำคัญ: แผนการจัดการเรียนรู้, รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับสื่อประสม, ร่างมาตรฐาน

Abstract

The purpose of this research was to construction of lesson plans based on Harrow's instructional model for psychomotor domain with multimedia to improve learning achievement and standard ramwong practical skills of grade 10 students. The target group consists of 3 experts. The research instruments were 1) 4 lessons lesson plans based on harrow's instructional model for psychomotor domain with multimedia for 8 hours of teaching and learning and 2) an assessment form for the appropriateness of the learning management plan by an expert. The statistics used for data analysis were arithmetic mean ($\bar{X}$) and standard deviation (S.D.).

The research results found that:

1. Harrow's instructional model for psychomotor domain with multimedia consisted of the following steps: step 1 imitation; step 2 implementation of the instruction; step 3 practice correctly complete; step 4 expression; step 5 act naturally with multimedia included 2 steps: step 1 Imitation; step 2 Implementation of the instruction.

2. The quality check of the lesson plans by the experts revealed that the appropriateness of the lesson plans was at the highest level with the arithmetic mean of 4.95.

Keywords: Lesson Plans, Harrow's Instructional Model for Psychomotor Domain with Multimedia, Standard Ramwong

1. บทนำ

นาฏศิลป์ไทยเป็นศิลปะแห่งการละคร ฟ้อนรำ และดนตรี เป็นศิลปะวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง ที่แสดงถึงความเป็นชาติที่เจริญรุ่งเรืองด้านวัฒนธรรม แสดงถึงลักษณะเด่น และเอกลักษณ์ของความเป็นชาติไทยที่สืบทอดกันมา ตั้งแต่บรรพบุรุษจนถึงปัจจุบัน และยัง สามารถช่วยพัฒนาทางด้านร่างกาย สร้างบุคลิกภาพที่ดี ส่วนคุณค่าทางจิตใจและทัศนคติ ช่วยให้มีจิตใจ ร่าเริง แจ่มใส กล้าแสดงออก มีความจำ ฝึกการเป็นผู้นำ ผู้ตาม ความพร้อมเพรียง ความสวยงาม ตลอดจนฝึกความอดทน ความขยันหมั่นเพียร รู้จักถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก จินตนาการทำให้เป็นผู้มีสุนทรีย์ในความงาม (วิมลศรี อุปรมย์, 2555: 2)

จากสภาพที่พบในชั้นเรียน ของโรงเรียนวรนารีเฉลิม จังหวัดสงขลา ที่ได้จัดการเรียนรู้ในรายวิชานาฏศิลป์ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 พบปัญหาว่านักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 4/9-4/16 ที่ได้เรียนในรายวิชานาฏศิลป์ ไม่สามารถปฏิบัติท่ารำ และท่าคะแนนสอบ ทำให้นักเรียนปฏิบัติท่ารำไม่ได้ ส่งผลให้ทักษะปฏิบัติด้านนาฏศิลป์ค่อนข้างต่ำกว่าเกณฑ์ที่ได้กำหนดตอนเริ่มการเรียนการสอน โดยนักเรียนมีคะแนนเท่ากับ 50.00 % ของคะแนนเต็ม (เอกสารคะแนนสอบปลายภาคบทที่ 2 เรื่องร่ายมาตรฐาน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจพัฒนาผู้เรียนในด้านความรู้ ด้านทักษะปฏิบัติ เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะปฏิบัติให้สูงขึ้น โดยการจัดการเรียนรู้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับสื่อประสม ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นการเล่นแบบร่วมกับสื่อประสม ขั้นที่ 2 ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่งร่วมกับสื่อประสม ขั้นที่ 3 ขั้นการกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ ขั้นที่ 4 ขั้นการแสดงออก ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ เป็นวิธีที่ช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะการปฏิบัติร่ายมาตรฐานได้ดี เพราะ นักเรียนได้ปฏิบัติตามลำดับขั้นตอน และได้ค้นพบศักยภาพของตนเองที่มีพื้นฐานอยู่แล้วไปพัฒนาต่อสำหรับการเรียนได้ต่อไป ซึ่งมีรูปแบบการสอนที่เอื้อให้นักเรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และมีความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะปฏิบัติร่ายมาตรฐานได้ดีขึ้น จะเป็นการช่วยพัฒนาความพึงพอใจที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับสื่อประสมได้ด้วย (Harrow, 1972: 96-99 อ้างถึงใน ทิศนา ขัมมณี, 2556: 37-38) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Davenport (2001: 8) ได้ทำการวิจัยเรื่อง Opening up the world: A portrait of an intercultural art teacher. โดยการวิจัยนี้ตระหนักถึงช่องว่างระหว่างการเรียนรู้ทฤษฎีและการปฏิบัติ ในการเรียนการสอนศิลปะ โดยเสนอแนวทางในการศึกษาศิลปะ โดยการนำวัฒนธรรมที่มีความครอบคลุมและหลากหลายในทั่วโลก เป็นแนวทางมาใช้ในการศึกษา และงานวิจัยของ Mallik, A. & Chaudhury, S. (2011: 1) ได้ทำการวิจัยเรื่อง Preserving the Intangible Heritage of Indian Classical Dance ได้ศึกษารูปแบบการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับนาฏศิลป์อินเดีย พบว่ามีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาเป็นเครื่องมือในการจัดเก็บให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล มัลติมีเดีย วิดีทัศน์ โดยใช้เทคโนโลยี Multimedia WebOntology Language (MOWL)

แผนการสอน คือ การนำเนื้อหาในรายวิชา หรือการจัดประสบการณ์เพื่อให้เกิดการเรียนรู้กับผู้เรียน ที่ต้องทำการสอนจริง ตลอดภาคการศึกษา หรือรายชั่วโมง มาสร้างเป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่ออุปกรณ์การสอน การวัดและการประเมินผล สำหรับเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนการสอนย่อย ๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือจุดเน้นของหลักสูตร รายวิชา ในแผนการสอนจะกล่าวถึง สภาพผู้เรียน ความพร้อมและการจัดเตรียมของวัสดุอุปกรณ์ที่จะต้องใช้ในการเรียนการสอน เป็นต้น (กรมวิชาการ, 2545: 3)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว การสร้างแผนการสอน สามารถช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์และปฏิบัติทักษะปฏิบัติได้ค้นพบศักยภาพของตนเองที่มีพื้นฐานอยู่แล้วไปพัฒนาต่อสำหรับการเรียนได้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับสื่อประสมเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะปฏิบัติร่วมาตรฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 แบบ ได้แก่ (1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับสื่อประสม และ (2) แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ

3.2 กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อประเมินผล โดยมีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวรนาธิเฉลิม จังหวัดสงขลา

1.2 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ และ วิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม

1.3 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภูมิศาสตร์ ตามรูปแบบทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับสื่อประสม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 8 สัปดาห์ รวม 8 ชั่วโมง

1.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น จำนวน 4 แผน เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.95

1.5 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้การแสดงนาฏศิลป์ และร่วมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ฉบับสมบูรณ์

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ นำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4. สรุปผลการวิจัย

4.1 การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ ร่วมกับสื่อประสม จำนวน 4 แผน ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องการแสดงนาฏศิลป์ และร่างมาตรฐาน ใช้เวลาทั้งหมด 8 ชั่วโมง ได้แก่ แผนที่ 1 การแสดงร่างมาตรฐานเพลงงามแสงเดือน รวมเวลา 2 ชั่วโมง แผนที่ 2 การแสดงร่างมาตรฐาน เพลงชาวไทย รวมเวลา 2 ชั่วโมง แผนที่ 3 การแสดงร่างมาตรฐาน เพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ รวมเวลา 2 ชั่วโมงและแผนที่ 4 การแสดงร่างมาตรฐาน เพลงบุชานันทรบ รวมเวลา 2 ชั่วโมง โดยการจัดการเรียนรู้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับสื่อประสม มี 5 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 ขั้นการเลียนแบบร่วมกับสื่อประสม

1. ครู สนทนาเกี่ยวกับการแสดงร่างมาตรฐาน และได้ใช้สื่อร่วมกับเปิดวิดีโอการแสดงร่างมาตรฐาน ให้นักเรียนได้สังเกตการกระทำที่นักเรียนสามารถบอกขั้นตอนของการแสดงได้

ขั้นที่ 2 ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่งร่วมกับสื่อประสม

2. ครู แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน และได้เปิดวิดีโอให้แต่ละกลุ่มได้ลงมือปฏิบัติท่ารำ โดยไม่มีแบบอย่างให้เห็น นักเรียนอาจปฏิบัติได้ไม่สมบูรณ์แบบแต่จะเกิดการเรียนรู้และนำมาปรับปรุงเพื่อให้ปฏิบัติได้สมบูรณ์

ขั้นที่ 3 ขั้นการกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์

3. นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติกันเป็นกลุ่มอย่างต่อเนื่องจนปฏิบัติได้อย่างสมบูรณ์

ขั้นที่ 4 ขั้นการแสดงออก

4. ให้แต่ละกลุ่มออกมาปฏิบัติท่ารำ ทีละกลุ่ม หลังจบการปฏิบัติ ให้กลุ่มที่ได้รับชมการแสดงของเพื่อน เพื่อให้แต่ละกลุ่มได้นำไปปรับปรุงให้ถูกต้องสวยงาม

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ

5. นักเรียนได้ปฏิบัติกันเป็นกลุ่มย่อย และสามารถเข้าวงเพื่อปฏิบัติเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ทั้งห้อง ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์อย่างเป็นธรรมชาติ

4.2 ผลการประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับสื่อประสม จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.95

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับสื่อประสม โดยผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ แผนที่ 1 แผนที่ 2 แผนที่ 3 และแผนที่ 4

องค์ประกอบแผน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
	คนที่	คนที่	คนที่			
	1	2	3			
1. มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2. สารสำคัญ	5	4	5	4.67	0.58	มากที่สุด
3. จุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4. สารการเรียนรู้	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
7. ชิ้นงาน / ภาระงาน	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
8. กิจกรรมการเรียนรู้	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
9. สื่อแหล่งเรียนรู้	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
10. การวัดและประเมิน	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
10.1 วิธีการวัด	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
10.2 เครื่องมือวัด	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
10.3 เกณฑ์การประเมิน	5	4	5	4.67	0.58	มากที่สุด
11. องค์ประกอบของแผน ครบถ้วน	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม				4.95	0.21	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในความเหมาะสมมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.95 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.21 ค่าสูงสุด มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สารการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ชิ้นงาน/ภาระงาน กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมิน วิธีการวัด เครื่องมือวัด และองค์ประกอบของแผนครบถ้วน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 ค่าต่ำสุด สารสำคัญ และเกณฑ์การประเมิน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67

ตารางที่ 2 ผลพิจารณาความเหมาะสม แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับสื่อประสม

แผนที่	เรื่อง	$\bar{X}$	ผลการพิจารณา
1	การแสดงรำวงมาตรฐาน เพลงงามแสงเดือน	4.95	เหมาะสมมากที่สุด
2	การแสดงรำวงมาตรฐาน เพลงชาวไทย	4.95	เหมาะสมมากที่สุด
3	การแสดงรำวงมาตรฐาน เพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ	4.95	เหมาะสมมากที่สุด
4	การแสดงรำวงมาตรฐาน เพลงบุชานันกรบ	4.95	เหมาะสมมากที่สุด
	เฉลี่ย	4.95	เหมาะสมมากที่สุด

จากตารางที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พิจารณาความเหมาะสมของของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในความเหมาะสมมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.95 เมื่อจำแนกเป็นรายแผน ทุกแผนการจัดการเรียนรู้ มีความเหมาะสมมากที่สุด

5. อภิปรายผลการวิจัย

ผลการประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของ แอร์โรว์ร่วมกับสื่อประสม จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.95 ผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับสื่อประสม มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการเรียนรู้ของนักเรียน กล่าวคือ แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบครบถ้วน คือ 1) มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด 2) สารสำคัญ 3) จุดประสงค์การเรียนรู้ 4) สารการเรียนรู้ 5) สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 6) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 7) ชิ้นงาน / ภาระงาน 8) กิจกรรมการเรียนรู้ 9) สื่อแหล่งเรียนรู้ 10) การวัดและประเมิน 10.1) วิธีการวัด 10.2) เครื่องมือวัด 10.3) เกณฑ์การประเมิน 11) องค์ประกอบของแผนครบถ้วน ทั้งนี้ในการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นการเลียนแบบร่วมกับสื่อประสม ขั้นที่ 2 ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่งร่วมกับสื่อประสม ขั้นที่ 3 ขั้นการกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ ขั้นที่ 4 ขั้นการแสดงออก ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ ซึ่งในแต่ละขั้นตอนจะออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนเกิดความรู้ และมีทักษะการปฏิบัติมากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของนักวิชาการ ทัศนา แหมมณี (2556: 37) กล่าวว่า ได้จัดลำดับขั้นของการเรียนรู้ทางด้านทักษะปฏิบัติไว้ 5 ขั้น โดยเริ่มจากระดับที่ซับซ้อนน้อยไปจนถึงระดับที่มีความซับซ้อนมาก ดังนั้นการกระทำจึงเริ่มจากการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อใหญ่ไปจนถึงการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อย่อย ลำดับขั้นที่กล่าวมา คือ การเลียนแบบ การลงมือกระทำตามคำสั่ง การกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ การแสดงออก และการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ และแนวคิดของนักวิชาการ กิดานันท์ มลิทอง

(2550: 37) กล่าวว่า สื่อประสม หมายถึง การนำสื่อหลาย ๆ ประเภท มาใช้ร่วมกันทั้งวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุดในการเรียนการสอน โดยการใช้สื่อแต่ละอย่างตามลำดับขั้นตอนของเนื้อหา และในปัจจุบันมีการนำคอมพิวเตอร์ มาร่วมด้วย เพื่อการผลิตหรือการควบคุมการทำงานของอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการเสนอข้อมูลทั้ง ตัวอักษร ภาพกราฟิก ภาพถ่าย ภาพเคลื่อนไหวแบบวิดีโอ และเสียง ผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของพุดผกา อาภรณ์ (2563: 214) ที่ทำการวิจัยการพัฒนากิจกรรม การเรียนรู้ตามแนวคิดของแฮร์โรว์ เพื่อเสริมสร้างทักษะปฏิบัติรายมาตรฐาน ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ประสิทธิภาพของแผนการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดของแฮร์โรว์ เพื่อเสริมสร้างทักษะปฏิบัติรายมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 82.74/87.2 และงานวิจัยของ ศศิมา แสงสว่าง (2562: 95-96) ที่ทำการวิจัยการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต ด้วยวิธีการสอนแบบเพื่อนช่วย เพื่อน พบว่า รูปแบบการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง รำวงมาตรฐานของผู้เรียน มีคุณภาพตามเกณฑ์ประเมินของผู้เชี่ยวชาญในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 และงานวิจัยของ ชนิกา บัวผืน (2556: 1) ที่ทำการวิจัยการสร้างสื่อ ประสมเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง “สารในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6” พบว่า สื่อประสมกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง “สารใน ชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” มีประสิทธิภาพ 84.89 / 88.07

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ จากผลการวิจัย พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับสื่อประสม ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ดังนั้น ครูผู้สอน ควรนำ แผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยปรับใช้กับ เนื้อหาในเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชานาฏศิลป์ที่อยู่บนพื้นฐานการศึกษาของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา มัธยมศึกษา และเพื่อให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

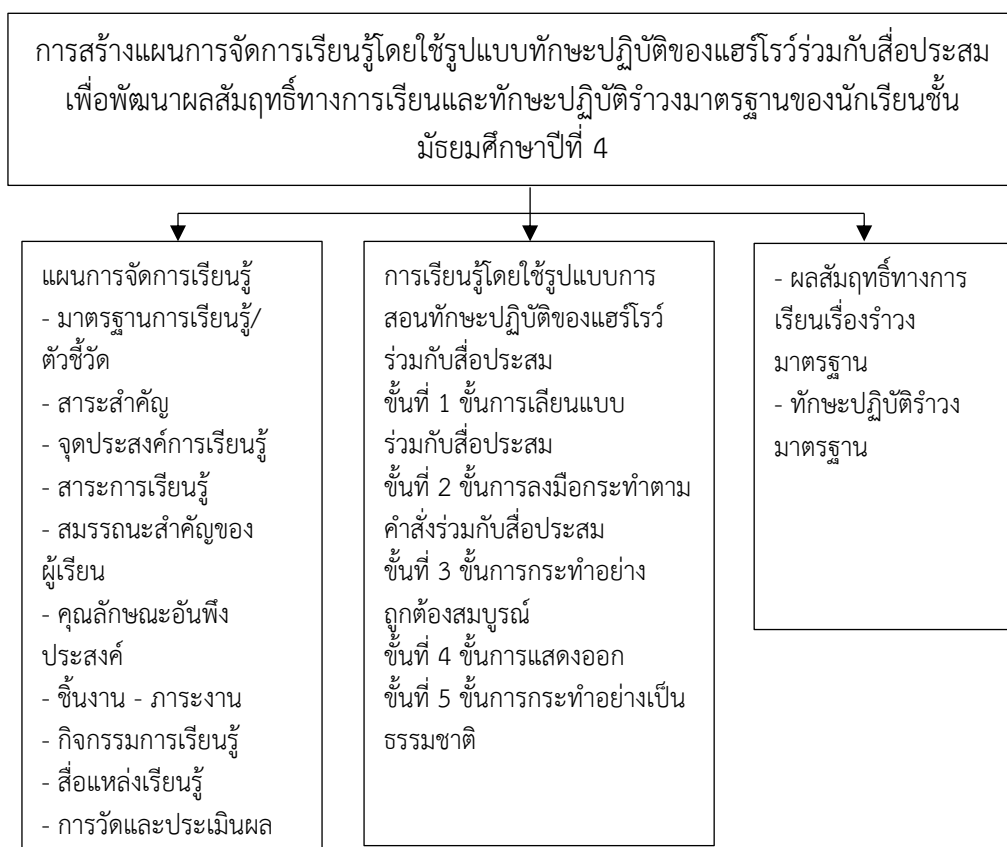
1. ควรมีแผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ ร่วมกับการจัดการเรียนการสอนเทคนิคอื่น ๆ ที่หลากหลาย เช่น รูปแบบการสอนแบบสาธิต รูปแบบการสอนแบบร่วมมือ เป็นต้น

2. ควรวิจัยในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น กลุ่มสาระดนตรี กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ เป็นต้น โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับสื่อประสม

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

จากการศึกษาการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับสื่อประสม เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะปฏิบัติรวบมาตรฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นการบูรณาการสื่อที่ใช้ในการศึกษากับการจัดการเรียนการสอน โดยมีการนำเสนอที่แปลกใหม่ที่นักเรียนไม่คุ้นเคย ทำให้กระตุ้นความสนใจให้กับผู้เรียนได้มาสนใจในการจัดการเรียนการสอน ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ส่งผลให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และส่งผลต่อทักษะกระบวนการปฏิบัติรวบมาตรฐานมากยิ่งขึ้น สรุปองค์ความรู้ที่ได้ดังแผนภาพ

แผนภาพประกอบองค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- กิดานันท์ มลิทอง. (2550). **เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม**. กรุงเทพมหานคร: โปรวิชั่น.
- กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **คู่มือการพัฒนาสื่อการเรียนรู้**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ชนิกา บัวเฟียน. (2556). สร้างสื่อประสมเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง “สารในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6”. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**. มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- ทิตนา แคมมณี. (2556). **รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมมณี. (2556). **ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิมลศรี อุปรมย์. (2555). **นาฏกรรมและการละคร**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พุดิญา อางหาญ. (2563). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของแอร์โรว์เพื่อเสริมสร้างทักษะปฏิบัติรายมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. **Journal of Modern Learning Development**, 5(6), 214.
- ศศิมา แสงสว่าง. (2562). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง รำวงมาตรฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต ด้วยวิธีการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน. **วารสารพัฒนศิลป์วิชาการ**, 3(1), 95-96.
- Davenport, M. (2001). **Opening up the world: A portrait of an intercultural art teacher**. (Ph.D), Indiana University.
- Mallik, A. & Chaudhury, S. (2011). Preserving the intangible heritage of Indian classical dance. [Electronic version]. **ACM Journal on Computing and Cultural Heritage**, 2, 1-24.